

Administrasjonsrådet og kongen

Av Torgrim Rolfsen, Oslo

Nok en gang avlegger professor Magne Skodvin min kronikk «Til kamp mot historiefortielse» 16. mars et besøk. Han holder seg ensidig til Administrasjonsrådets møtereferat og vedtaksprotokoll, og siterer Undersøkel-seskommisjonen (U.K.) av 1945 med: «Paal Bergs forsiktige, og man kan vel si noe kjølige holdning til kontaktfor-søkene, har sikkert hatt en vesentlig betydning. Uten hans billigelse var det vanskelig å gjøre noe.»

Etter kapitulasjonen ved Trondheimsavtalen 10. juni fremsatte den tyske sjefforhandler Dr. Delbrügge 13. juni det tyske ultimatum, der hovedpunktene er at kongehuset og regjeringen skal avsettes og valg av ny forfatningsmessig regjering. Tidsfrist er satt til 17. juni kl. 20.00. Vi hadde kapitulert; tyskerne dikterte kravene!

Medlemmer av Administrasjonsrådet, Stortingets presidentskap og de fire største partiene har løpende drøftelser. Høyesterettsjustitiarius Paal Berg blir særdeles aktiv. Han er sentral i utspillene. Ifølge U.K. har «Paal Berg hele tiden holdt fast ved at vi måtte få en ordening som ikke førte til brudd på forfatningen».

Hans egen Høyesterett avgir 15. ju-

ni 1940 et P.M. der det som viktige punkter fremgår at det tilkommer presidentskapet å sammenkalle Stortinget og at Stortinget ikke har myndighet til å avsette kongen eller kongehuset. Likevel utarbeider Paal Berg 14. juni med to andre et motforslag som går langt utenfor forfatningen.

I tillegg unnlater han om formiddagen dagen etter å orientere Høyesterett om nevnte motforslag, og han fortier for medlemmene av Stortingets presidentskap om ettermiddagen innholdet av det viktige P.M. fra Høyesterett. Likevel blir presidentskaps medlemmer av Berg 16. juni inn-trengende oppfordret til å fortsette forhandlingene med tyskerne, før det toppe seg 17. juni med Paal Bergs farnøse henvendelse til den svenske minister i Oslo for å bringe på det rene om denne var villig til å formidle en telegrafisk henvendelse til kongen om frivillig å gi avkall på tronen.

Kan dette kalles en forsiktig og kjølig holdning? I tillegg kommer at Paal Berg til U.K. har uttalt at han overfor presidentskapet «ga et korrekt referat av innholdet», mens Thomas Bonnevie dokumenterer: «Det sørgelige faktum er imidlertid at det gjorde han slett ikke».

Etter at Frankrike kapitulerte 15.

juni, mente blant annet Paal Berg at «situasjonen var blitt en annen». Det ble 17. juni satt opp et utkast til telegram som skulle sendes kongen: «Stortingets Presidentskap telegraferer straks til Kongen og henstiller til ham at han i forståelse av den nåværende politiske og militære situasjon, og for å sikre det norske folks uavhengighet, gir avkall for seg og sin sønn på sine forfatningsmessige funksjoner.» (Fra professor Sverre Steens privatarkiv.)

Telegrammet ble ikke sendt etter at Gunnar Jahn om kvelden hadde spurt Berg «om de hadde mistet forstanden». «Neste dag var Paal Berg enig med meg» (Gunnar Jahn: Dag-boken. 17. juni).

Hvorfor henviser da professor Skodvin ikke til ovennevnte kjensgjerninger, istedenfor å kalle dette en påstand som det angivelig ikke skal være grunnlag for? Det er en del av vår historie, selv om den (ennå) ikke synes å ha blitt den offisielle norske!

Det er grovt krenkende mot etter-slekten av den ledende historieprofessor innen feltet å desinformere slik han gjør. Fortielsen av feiltrinn av dem som mente å gjøre så godt de kunne, skal ikke få lov å pakkes inn i ull og propaganda.

RF. m. 11/6 02